

Nr 76.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1936 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av styrelsens för riksdagsbiblioteket förslag rörande förvaringen av riksdagshandlingar.

Riksdagens år 1935 församlade revisorer hava under § 4 i sin berättelse om granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning för tiden 1 juli 1934—30 juni 1935 (sid. 28—29) rörande förvaringen av riksdagshandlingar uttalat följande:

»Revisorerna hava funnit, att åtskilliga riksdagshandlingar förvaras och delvis inbindas, om vilka det kan ifrågasättas huruvida bindning kan vara nödvändig eller förvaring över huvud taget erforderlig. Sålunda bevaras avlämnade propositioner, vilka vid avlämnandet föreligga i tryck, i tvenne exemplar, av vilka det ena inbindes. Detsamma är fallet med ingivna motioner. I fråga om de olika utskottens handlingar förfäres på skilda sätt, på grund varav de deponerade handlingarnas omfång och art äro av ganska olika beskaffenhet. För några utskott gäller, att förda protokoll, protokollsutdrag, remitterade propositioner och motioner, inkomna handlingar och förslag till utlåtanden — ofta i blyertsmanuskript — bevaras och jämväl inbindas. I andra fall bevaras endast protokoll, protokollsutdrag och manuskript.

Revisorerna anse sig visserligen icke böra göra något uttalande om vilka av dessa handlingar, som böra bevaras och eventuellt inbindas, men vilja dock ifrågasätta, om icke en del av dem utan olägenhet skulle kunna utgallas, enär de antingen, såsom fallet är med propositionerna, redan vid avlämnandet utgöras av tryckta handlingar, eller, såsom fallet är med motioner och manuskript till utlåtanden, sedermera tryckas. Därigenom skulle, såvitt revisorerna kunnat finna, årligen 10 à 20 band kunna inbesparas, motsvarande 1 à 2 hyllmeter.»

Med anledning av revisorernas uttalande hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* i skrivelse den 27 december 1935 — vilken skrivelse finnes intagen i anslutning till den tryckta revisionsberättelsen (sid. 33—36) — erinrat, att frågan om förvaring av riksdagshandlingar förut varit föremål för riksdagens övervägande. Sålunda hade i skrivelse den 14 februari 1912 till fullmäktige *dåvarande riksdagens bibliotekarie fil. dr V. Gödel* anförts och hemställt följande:

»Omfattningen af de arkivhandlingar, som från riksdagens och kamrarnas kanslier från utskotten och statsrevisionen årligen öfverföras till Riksdagens arkiv, uppgår för närvarande till vid pass 7 längdmeter. På grund

af utrymme för denna ganska betydande tillväxt, blef det redan år 1904 nödvändigt att till riksarkivet såsom deposition öfverlåta äldre serier, omfattande handlingar från tiden före 1867. Den tillökning, som sedan dess skett, gör, att man för närvarande åter står inför samma spörsmål.

Vid en af mig för någon tid sedan hos riksarkivarien gjord förfrågan om möjligheten af ett fortsatt öfverlåtande af riksdagens arkivalier till riksarkivet bragtes frågan på tal om utgallring af sådana handlingar, som finnas intagna i riksdagens från trycket utgifna protokoll med bihang. Riksarkivarien uttalade såsom sin mening, att dylika handlingar kunde utan något som helst förfång utgallras, och han framhöll på samma gång, att detta äfven af utrymmesskäl från riksarkivets sida vore önskligt, om öfver hufvud taget riksarkivet skulle kunna upplåta plats för fortsättningen af riksdagens arkivalier.

Det må på samma gång få framhållas, att genom en dylik utgallring en icke oväsentlig besparing i bindningskostnad komme att göras. Den saken kan ju visserligen anses vara af underordnad betydelse, men förtjänar i alla fall sitt beaktande.

Vid en närmare undersökning af arkivhandlingarna under tiden 1867—1911, som jag sedermera efter nämnda samtal med riksarkivarien företagit, har jag i här berörda fråga kommit till följande resultat, som jag härmed velat för herrar fullmäktige framlägga.

Rörande omfattningen af Riksdagens arkiv, torde såsom generell bestämelse kunna fastställas, att endast de handlingar, som icke finnas intagna i riksdagstrycket, böra bevaras.

Undantag härifrån må dock göras för:

Kamrarnas stenografiska protokoll, hvilka i sin ännu ej korrigerade uppteckning lämna en exakt framställning af respektive yttrandes uttryck och form; samt

utskottens utlåtanden, så till vida att det öfverlämnas åt vederbörande ordförande eller sekreterare att bevara det eller de förslagstryck för ett utlåtande, som kunna anses hafva betydelse för att visa utlåtandets tillkomst.

Saklöst synas följande handlingar kunna lämnas åsido: kungl. propositioner, motioner, protokollsutdrag, Riksdagens skrivelser och utskottets utlåtanden utom i ofvan angifna fall.

Hvad beträffar de båda första grupperna, kungl. propositioner och motioner, hvilka i egenskap af till Riksdagen inkomna handlingar kunna betraktas såsom originaldokument och därför måhända anses värda att bevaras, särskildt med hänsyn därtill, att en verificering af den tryckta texten från forskningssynpunkt skulle kunna tänkas i framtiden ifrågakomma, så må därom erinras, att hvad angår de förstnämnda, är den egentliga originalhandlingens bilagd vederbörande statsrådsprotokoll, och beträffande motionerna, torde dessa få anses vara i tryckt skick fullt auktoriserade, då de utan anmärkning härutinnan slutbehandlats i Riksdagens kamrar.»

På grund av det anförda hemställde Gödel, att fullmäktige hos riksdagen ville göra framställning därom,

1) att av riksdagens arkivhandlingar måtte för framtiden endast följande upptagas i riksdagens arkiv för att där förvaras:

a) första och andra kammarens protokoll;

b) utskottens utlåtanden i förslagstryck i den utsträckning, som vederbörande ordförande eller sekreterare finner vara skäligt;

c) handlingar, som icke äro i riksdagstrycket intagna, såsom kanslideputerades protokoll jämte inkomna handlingar, utskottens protokoll jämte inkomna handlingar, riksdagsmannafullmakter och riksdagens revisorers rörande stats-, riksgälds- och bankoverken protokoll jämte inkomna handlingar;

2) att en gallring av arkivets handlingar från tiden efter 1867 måtte efter här framlagda princip få verkställas.

Med återopande av denna Gödels framställning anhöllo *fullmäktige* i en den 28 mars 1912 till bankoutskottet avlåten skrivelse, att utskottet ville utverka riksdagens bemyndigande till företagande av en utgallring av riksdagens arkivhandlingar på det sätt som av Gödel föreslagits.

Bankoutskottet hemställde i sitt utlåtande nr 22, att ifrågavarande av fullmäktige förordade förslag måtte vinna riksdagens bifall. Utskottets hemställan avslogs emellertid av såväl första som andra kammaren. Det skäl, som återopades mot förslaget, var, att därigenom viktiga historiska dokument skulle förstöras. Av särskild betydelse och vartill kan hänvisas är vad som i detta ärende anfördes i första kammaren av dåvarande professorn, sedermera riksarkivarien Sam Clason.

Sedermera ansåg sig *riksdagens besparingskommitté* av år 1932 i enlighet med den uppgift kommittén fått sig förelagd böra undersöka, i vad mån besparingar kunde ernås genom inskränkning i bindningen och förvaringen av riksdagens arkivalier. I ett på anmodan av kommittén den 27 oktober 1932 avlämnat yttrande anförde dåvarande överbibliotekarien vid riksdagsbiblioteket dr Robert Höckert:

»För min del har jag icke kunnat bli övertygad om de ifrågavarande dokumenternas värde för historisk forskning och skulle därför kunna upptaga som mitt eget det av Gödel gjorda förslaget utom vad angår kamrarnas protokollsutdrag, vilka från och med år 1919 ej längre tryckas och alltså böra bevaras i manuskript. Men då riksdagen en gång avvisat detta förslag och jag dessutom förvissat mig om att det icke skulle kunna vinna den nuvarande riksarkivariens gillande, vill jag inskränka mig till att föreslå,

att ur riksdagens arkiv utgallras seriebanden av Kungl. Maj:ts propositioner, samt seriebanden av kamrarnas motioner ävensom av riksdagens skrivelser.

Då propositioner och motioner avgivas i två exemplar och det ena av dessa exemplar bindes tillsammans med utskottens handlingar, och då det exemplar av riksdagens skrivelser, som äger rättslig betydelse, avlåtes till Kungl. Maj:t och förvaras i Kungl. Maj:ts kansli, kan mot detta förslag omöjligens riktas den anmärkning, att därigenom viktiga historiska dokumenter skulle förstöras.

För det redan nu strängt anlitade utrymmet i riksdagsbibliotekets magasin, skulle en utmönstring av dessa handlingar vara en stor vinst. För närvarande förvaras i riksdagsbiblioteket riksdagens arkivhandlingar från och mer år 1901. Dessa upptaga ett utrymme av ungefär 121 hyllmeter.

Härav upptaga serierna propositioner, motioner och riksdagens skrivelser tillsammans omkring 32 hyllmeter.»

Efter ingående överväganden i ärendet ingick kommittén den 24 november 1932 till styrelsen för riksdagsbiblioteket med en skrivelse, i vilken kommittén framhöll, att enligt kommitténs uppfattning icke någon annan inskränkning i fråga om arkiveringen av riksdagen handlingar lämpligen syntes kunna genomföras än att de exemplar av propositionerna och motionerna, som hittills förvarats bundna i löpande följd (de s. k. seriebanden), icke vidare syntes böra hänföras till riksdagens arkivalier. Dessa propositioner syntes i stället kunna bindas i vanliga biblioteksband och införlivas med riksdagsbibliotekets samlingar av riksdagstryck, medan berörda motioner tillsvidare borde förvaras buntade.

Kommittén ville vidare ifrågasätta, huruvida det icke skulle vara tillfyllest att binda samtliga handlingar, som skulle arkiveras — möjligen med undantag för konstitutionsutskottets protokoll — i enkla pappband med klottrygg i stället för som nu i vissa fall skedde i skinnrygg. Genom minskning av antalet band syntes därjämte viss besparing kunna ernås.

Med hänsyn till att det ankomme på riksdagsbiblioteket att vårda riksdagens arkivalier, ville kommittén underställa ovanberörda spörsmål biblioteksstyrelsens prövning för den åtgärd i besparingssyfte, som styrelsen kunde finna vara möjlig och lämplig. I anledning härav beslöt *styrelsen för riksdagsbiblioteket* vid sammanträde den 31 maj 1933 att de hittills i löpande serier inbundna duplettexemplaren av Kungl. Maj:ts propositioner samt första och andra kammarens motioner skulle till dess styrelsen annorlunda bestämde förvaras oinbundna.

För egen del hava *fullmäktige* i ovanberörda skrivelse den 27 december 1935 uttalat, att då det ankomme på riksdagsbibliotekets styrelse att till riksdagens bankoutskott inkomma med förslag till de åtgärder, som — utöver de redan verkställda — kunde befinnas påkallade i anledning av det av revisorerna gjorda påpekandet, fullmäktige, efter överlämnande av revisorernas nu behandlade uttalande till riksdagsbibliotekets styrelse för avgivande av yttrande direkt till bankoutskottet, ansett sig böra på sätt här ovan skett begränsa sig till att lämna en redogörelse för vad i detta ärende under senare tid förekommit.

Med anledning av vad sålunda förekommit har *styrelsen för riksdagsbiblioteket* med skrivelse till bankoutskottet den 10 januari 1936 överlämnat en av *överbibliotekarien vid biblioteket Erik Winge* verkställd utredning med förslag i ämnet. Wings utredning, som dock icke omfattar bankoutskottets protokoll och handlingar, vilka förvaras i riksbanken, är av följande innehåll:

»Genom biblioteksstyrelsens beslut den 31 maj 1933 förvaras från och med år 1933 oinbundet det ena exemplaret av Kungl. Maj:ts propositioner samt

av första och andra kammarens motioner. I övrigt bindas alla handlingar, dock med undantag av till andra lagutskottet inkomna handlingar, alltså även till utskottet remitterade propositioner och motioner. Dessa handlingar makuleras från och med år 1933 av utskottet. Här har följaktligen redan en utgallring igångsatts.

Riksdagsbiblioteket erhåller handlingarna i ordnat skick från utskotten (dess protokoll och inkomna handlingar), från kamrarnas kanslier (protokoll, protokollsutdrag och propositioner) samt från tryckeriexpeditionen (övriga handlingar).

Då riksdagens revisorer ifrågasätta, om icke en del av riksdagshandlingarna utan olägenhet skulle kunna utgallras, måste jag som min uppfattning uttala, att jag finner en utgallring i viss utsträckning vara möjlig samt ur besparingssynpunkt och av utrymmesskäl önskvärd. Som vägledande princip för en sådan gallring vill jag föreslå, att alla handlingar, som icke tryckas och som innehålla något annat och mera än den tryckta versionen, skola bevaras och bindas; övriga handlingar däremot icke vare sig bindas eller bevaras.

På grund härav böra följande handlingar icke utgallras:

- 1) Stomprotokollen med bifogade utskrifter av stenogrammen. Dessa innehålla nämligen ofta mera av debatterna i kamrarna än de tryckta protokollen.
- 2) Kanslideputerades protokoll och handlingar. Dessa tryckas ej.
- 3) Ett exemplar av protokollsutdragen. Detta bör bindas i en serie. Det andra exemplaret, som remitteras till utskotten, bör däremot icke bevaras.
- 4) Röstsammanräkningar och riksdagsmannafullmakterna. Dessa tryckas icke.
- 5) Utskottens protokoll. Dessa tryckas likaledes icke.
- 6) Alla till utskotten inkomna handlingar, med undantag av propositioner, motioner och protokollsutdrag. Från enskilda företag och personer inkomna skrivelser av konfidentiell natur bevaras icke.

Alla övriga handlingar finner jag — med ett undantag — utan olägenhet för riksdagsarbetet eller historisk forskning kunna utgallras; de finnas nämligen alla bevarade i tryckt skick och innehålla icke något annat eller mera av betydelse än den tryckta versionen. Det nämnda undantaget bildar Kungl. Maj:ts propositioner. Dessa avlämnas i två exemplar, ett till vardera kammaren; båda äro försedda med Konungens (regentens) och vederbörande departementschefs egenhändiga namnunderskrifter. I sistnämnda avseende, men enbart i detta, skilja dessa propositioner sig från dem som ingå i det tryckta bihanget till protokollen. Att av denna anledning bevara och binda båda exemplaren kan icke vara nödigt, men väl borde ett exemplar tillvaratagas och även bindas. Som lämpligt arrangemang föreslår jag, att framdeles det ena exemplaret — i utbyte mot första samlingen av bihanget till riksdagstrycket — infogades i bibliotekets samling av tryckta riksdagshandlingar. Visserligen är en mindre del av dessa propositioner genomslagna med hål för sigill-snören, vilket ur bibliofilsynpunkt förringar dess värde, men som är utan betydelse, vad praktisk användbarhet beträffar.

Samtliga handlingar bindas i blåpappsband, betingande i medeltal per band ett pris av kronor 8:50, med undantag av konstitutionsutskottets, bevillningsutskottets, lagutskottets samt jordbruksutskottets handlingar, vilka bindas i skinnband, betingande i medeltal per band ett pris av kronor 15:—. Det bör emellertid vara tillfyllest att förvara även sistnämnda handlingar i blåpappsband. Härigenom skulle ytterligare 10 volymer bindas i blåpapp

och en besparing göras på 65 kronor. Genom ovan föreslagna gallring skulle 18 blåpappsband och 8 skinnband icke vidare bindas och en besparing på 273 kronor göras. Sammanlagt skulle besparas 338 kronor.

Då riksdagsbiblioteket väl har att förvara och binda riksdagshandlingarna, men icke äger befogenhet att företaga en utgallring av dessa, finner jag mig härmed böra föreslå styrelsen att till riksdagens bankoutsrott ingå med framställning, att bankoutsrottet ville hos riksdagen hemställa om förändrad förvaring av dess handlingar enligt ovan gjorda förslag.»

För egen del har *biblioteksstyrelsen* anfört, att styrelsen icke haft annat att erinra mot de av överbibliotekarien gjorda förslagen, än att styrelsen funnit, att jämväl ett exemplar av första och andra kammarens motioner borde bevaras. Därjämte hade styrelsen funnit angeläget uttala, att ett exemplar av riksdagens revisorers protokoll och handlingar (berättelsen m. m.) likaledes borde undantagas från utgallring.

Styrelsen har med anledning av det anförda föreslaget, att bankoutsrottet ville hos riksdagen hemställa, att från och med år 1936 följande riksdagshandlingar icke skola bevaras:

- 1) det till utskotten remitterade exemplaret av Kungl. Maj:ts propositioner, av första och andra kammarens motioner samt av protokollsutdragen;
- 2) utskottens manuskript till utlåtanen;
- 3) koncept till riksdagens skrivelser; samt
- 4) koncept till riksdagsbeslutet.

Över styrelsens för riksdagsbiblioteket framställning har utskottets ordförande under hand införskaffat yttranden från kamrarnas herrar talmän, ordförandena i de ständiga utskotten samt kanslideputerade.

Herrar talmän, ordförandena i första och andra lagutskotten samt *jordbruksutskottet* ävensom *kanslideputerade* hava lämnat biblioteksstyrelsens förslag utan erinran. Ordföranden i andra lagutskottet har till rättelse av en utav överbibliotekarien Winge lämnad uppgift meddelat, att till utskottet inkomna handlingar, däribland propositioner och motioner, icke från och med år 1933 makulerades av utskottet utan förvarades i utskottets lokaler obundna.

Ordföranden i konstitutionsutskottet har, efter att hava hört utskottet, meddelat, att utskottet icke haft någon erinran att göra mot biblioteksstyrelsens förslag av den 10 januari 1936 men beträffande överbibliotekariens till grund liggande yttrande ansåge sig böra uttala, att banden med utskottets särskilda protokoll och därtill hörande handlingar, vilka vore hemliga under 50 år, även i fortsättningen borde bindas i skinnband. Att utskottet funne utgallring av koncepten till utskottets betänkanden möjlig, ehuru de genom ordförandens underskrift utgjorde enda original, berodde därav att från och med 1936 års riksdag betänkandena komme att av ordföranden underskrivas i två exemplar, vilka såsom original lämnades till kamrarna.

Ordföranden i statsutskottet har överlämnat en promemoria av följande innehåll:

»Ur statsutskottets synpunkt lär det vara fullt tillräckligt att ett exemplar av Kungl. Maj:ts propositioner ävensom motionerna inom kamrarna för framtiden förvaras. Detta gäller även de till statsutskottet överlämnade protokollsutdragen, vilka i den mån de icke ingå i utskottets protokoll eller anses böra såsom bilagor fogas därtill, icke torde böra förvaras, då i riksdagsbiblioteket finnes ett exemplar av samma utdrag.

Beträffande statsutskottets manuskript till utlåtanden samt koncepten till riksdagens skrivelser är det önskvärt att de förvaras ett à två år för att möjliggöra undersökning huru ett förefintligt fel kan hava uppkommit. Efter denna tidpunkt synes någon anledning icke förefinnas att förvara manuskript och koncept. Förutsättningen härför är emellertid att inom riksdagsbiblioteket även framdeles finnes tillgänglig en serie av förslagstryck från statsutskottet.

Inom statsutskottet sker redan nu en utgallring av handlingar i relativt stor utsträckning. Önskvärt torde emellertid vara att för framtiden sådana till utskottet avgivna utlåtanden, vilka icke i sin helhet tryckas, biläggas protokollen och bindas i samband med dem. Det torde här endast vara fråga om högst ett tiotal yttranden under varje riksdag.

I detta sammanhang torde kunna ifrågasättas den reformen, att de förslagstryck, där olika alternativ införts, samlas såsom en bilaga till varje års protokoll, enär eljest ganska stora svårigheter torde uppkomma att er-hålla full klarhet beträffande under överläggningar inom utskottet framförda yrkanden, vilka i statsutskottets protokoll pläga angivas med hänvisning till i ämnet föreliggande förslagstryck. Genom en sådan anordning skulle utskottets protokoll för framtiden lättare kunna göras till föremål för studier och undersökningar, vilka för närvarande endast torde vara möjliga med användande av det i riksdagsbiblioteket förvarade exemplaret av förslagstryck.»

Ordföranden i bevillningsutskottet har meddelat, att biblioteksstyrelsens förslag syns honom för bevillningsutskottets vidkommande giva anledning allenast till följande påpekanden:

»Inkommande utdrag av kamrarnas protokoll pläga vid anmälan i utskottet fogas såsom bilagor till utskottets protokoll och komma därmed att tillhöra detta. Genom ett bibehållande av denna anordning, som för protokollföringen visat sig praktisk, bevaras åt utskottet bevis om vad till utskottet remitterats. Protokollsutdragen från kamrarna taga icke heller vid bindningen av utskottets protokoll nämnvärt utrymme i anspråk.

Koncepten till riksdagens skrivelser synas mig utgöra originalhandlingar, som väl lämpligen böra även i fortsättningen bevaras. Sett ur utskottssynpunkt utgör nämligen konceptet ett bevis om skrivelsens lydelse och dess godkännande av kamrarna. Tilläggas må, att, därest koncepten icke skulle bevaras, korrektur till riksdagens skrivelser borde tillställas utskottets sekreterare för granskning och godkännande, innan konceptet makuleras.»

I sitt den 13 mars 1936 dagtecknade utlåtande nr 14, punkten 3, anmälde bankoutskottet, att utskottet i förevarande ärende framdeles komme att till riksdagen avgiva särskilt utlåtande.

Utskottet. Av de yttranden, som kamrarnas herrar talmän, ordförandena i samtliga ständiga utskott med undantag av bankoutskottet samt kanslideputerade avgivit över det av styrelsen för riksdagsbiblioteket framlagda förslaget om inskränkning i bevaringen av riksdagshandlingar, framgår, att erinringar framställts mot förslaget endast i vad detsamma avser förvaring av det till utskotten överlämnade exemplaret av protokollsutdragen från kamrarna samt av koncepten till riksdagens skrivelser. Beträffande protokollsutdragen har i vissa yttranden framhållits, att dessa utdrag plägade intagas såsom bilagor till utskottets protokoll samt att någon ändring i detta förfaringsätt, vilket visat sig vara praktiskt, så mycket mindre vore påkallad, som bindningen av dessa protokollsutdrag icke skulle nämnvärt öka behovet av arkivutrymme. I ett yttrande har uttalats önskvärdheten av att koncepten till riksdagens skrivelser bevarades för framtiden. I ett annat yttrande har emellertid framhållits, att det borde vara tillfyllest om dessa koncept liksom även manuskripten till utskottsutlåtanden bevarades under ett eller två år för att möjliggöra undersökning, huru ett förefintligt fel kunde hava uppkommit.

Med hänsyn till innehållet i de yttranden, som avgivits över biblioteksstyrelsens förslag, finner utskottet sig böra tillstyrka detsamma, dock med den ändringen att de till utskotten överlämnade protokollsutdragen från kamrarna alltjämt böra bevaras. Vad beträffar koncepten till riksdagens skrivelser torde dessa enligt utskottets mening böra oinbundna förvaras hos riksdagens kansli under ett år för att därefter förstöras. Givetvis bör det vara varje utskott obetaget att, i den mån så befinnes erforderligt, på enahanda sätt under lämplig tid förvara manuskripten till sina utlåtanden, innan desamma förstöras.

Biblioteksstyrelsens förslag omfattar icke bankoutskottets protokoll och handlingar, vilka icke förvaras i riksdagsbiblioteket utan i riksbanken. Från bankoutskottets sida finnes emellertid icke någon erinran mot att den av biblioteksstyrelsen ifrågasatta omläggningen med ovan föreslagen jämkning tillämpas jämväl för utskottets del.

Enligt vad utskottet inhämtat bindas och bevaras för närvarande utskottens förslagstryck i två fullständiga serier, av vilka det ena förvaras av riksarkivet och det andra av riksdagsbiblioteket. Enligt utskottets mening torde det böra övervägas, huruvida det icke vore tillräckligt att binda och förvara endast en sådan serie. Det synes böra ankomma på kanslideputerade att besluta i detta ärende.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av styrelsens för riksdagsbiblioteket förevarande framställning, må besluta, att från och med år 1936 följande riksdagshandlingar icke skola bevaras, nämligen:

- 1) det till utskotten remitterade exemplaret av Kungl. Maj:ts propositioner och av inom kamrarna väckta motioner;
- 2) utskottens manuskript till utlåtanden;
- 3) koncepten till riksdagens skrivelser; samt
- 4) konceptet till riksdagsbeslutet.

Stockholm den 12 juni 1936.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Lindgren*, *Lindley**, *Bjurström*, *Ström* i Lidköping, *Ehrnberg*, *Berling*, *Swartling* och *Bodin*;

från andra kammaren: herrar *Leffler*, *Lovén*, *Laurén*, *Paulsen*, *K. A. Westman*, *Johansson* i Sollefteå, *Andersson* i Falkenberg och *Carleson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.